

KÉPVISELŐ-TESTÜLETI ELŐTERJESZTÉS

Előterjesztő: **Kiss Attila polgármester**

Tárgy: **Természeti értékek helyi védelméről szóló rendelet megalkotása**

Ügyintéző: **Szabó Nóra ügyintéző**

Iktatószám: /2019.

Melléklet: **1. sz. melléklet Természeti értékek helyi védelméről szóló rendelet tervezete**

Feladatot jelent: **Kiss Attila polgármester**

Jogi és Városüzemeltetési Osztály – Dr. Szathmári Anita osztályvezető

Véleményező bizottság: **Gazdasági, Fejlesztési és Környezetvédelmi Bizottság**

Jogi, Ügyrendi és Összeférhetetlenségi Bizottság

Pénzügyi, Ellenőrző és Mezőgazdasági Bizottság

Bizottsági elnök: **Bertalan János**

Leleszné Sveda Klára

Kovács Attila

Egyéb véleményező szerv: -

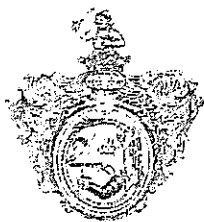
Törvényességi véleményezésre benyújtás időpontja: **2019. december 17.**

Törvényességi ellenőrzést végezte: **Dr. Szathmári Anita aljegyző** 2019. 12. 17.

Látta: **Koláné dr. Markó Judit jegyző**

Egyéb meghívottak:

NYILVÁNOS ÜLÉS / ZÁRT ÜLÉS

Hajdúböszörmény Város
POLGÁRMESTERÉTŐL
4220 Hajdúböszörmény, Bocskai tér 1.
(52) 563-200 Fax: (52) 563-296
www.hajduboszormeny.hu

Tisztelt Képviselő-testület!

Hajdúböszörmény Város Önkormányzata Képviselő-testületének Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 20/2007. (IV. 26.) Önk. rendelet 16. § (5) bekezdése szerint:

„Sürgősségi indítvánnyal rendelet-tervezet csak akkor tűzhető napirendre, ha a rendeletalkotási kötelezettséget magasabb szintű jogszabály írja elő olyan határidővel, hogy a jogszabályi előírás másképp nem teljesíthető, vagy **önkormányzati érdeksérelem nélkül a következő testületi ülésre már nem terjeszthető elő**. Sürgősségi indítvánnyal történő előterjesztés esetén a tárgy szerint illetékes önkormányzati bizottság, illetve minden esetben a Jogi, Ügyrendi és Összeférhetetlenségi Bizottság véleményezése nélkül a rendelet-tervezet nem kerülhet megtárgyalásra.”

Hajdúböszörmény Város Önkormányzata Képviselő-testületének a Hajdúböszörmény Város településkép védelméről szóló 35/2019. (XI. 28.) Önkormányzati rendelete 2019. november 28-ai Testületi ülésen megalkotásra került, mely rendelet az épített és természeti értékek helyi védelméről szóló 42/2007. (XII. 07.) Önkormányzati rendeletet 2019. december 28. napjával hatályon kívül helyezi.

Mivel az épített és természeti értékek helyi védelméről szóló 42/2007. (XII. 07.) Önkormányzati rendelet tartalmazta a helyi védelem alatt álló természetvédelmi területeket és azok kezelési tervét, így hogy a területek a továbbiakban is helyi védelem alatt álljanak, egy új rendeletet kell alkotnunk.

Emiatt készült el a Természeti értékek helyi védelméről szóló rendelettervezet.

A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (továbbiakban: Jat.) 17.§ (2) bekezdése szerint a hatásvizsgálat során vizsgálni kell:

- a) a tervezett jogszabály valamennyi jelentősnek ítélt hatását, különösen
  - aa) társadalmi, gazdasági költségvetési hatásait,
  - ab) környezeti és egészségi következményeit,
  - ac) adminisztratív terheket befolyásoló hatásait, valamint
- b) a jogszabály megalkotásának szükségességét, a jogalkotás elmaradásának várható következményeit, és
- c) a jogszabály alkalmazásához szükséges személyi, szervezeti, tárgyi és pénzügyi feltételeket.

A fentiek alapján a rendelet módosítás várható következményeiről – az előzetes hatásvizsgálat tükrében - az alábbi tájékoztatás adható:

a) a rendelet alkotás valamennyi jelentősnek ítélt hatása, különösen:

aa) társadalmi, gazdasági, költségvetési hatása:

A rendelet megalkotásával természeti értékek védelmében jár el az önkormányzat, ami társadalmi elvárásnak tekinthető. Gazdasági, költségvetési hatása nincs. A rendelet megalkotásával az önkormányzat a magasabb rendű jogszabályok előírásai szerint eleget tesz rendeletalkotási kötelezettségének, jogkövető magatartást folytat.

ab) környezeti és egészségi következményei:

A tárgyi rendelet megalkotásának fontos szerepe van a természeti értékek védelmében, ami kihatással van a környezetünkre is.

ac) adminisztratív terheket befolyásoló hatások:

Az adminisztratív terhek növekedése nem várható.

b) a jogszabály megalkotásának szükségessége, a jogalkotás elmaradásának várható következményei:

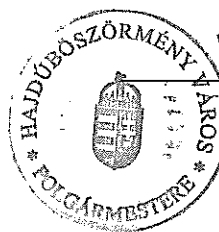
A jogszabály megalkotásának szükségességét indokolja az előző Önkormányzati rendelet hatályon kívül helyezése.

c) a jogszabály alkalmazásához szükséges személyi, szervezeti, tárgyi és pénzügyi feltételek:

A jogszabály alkalmazásához szükséges személyi, szervezeti, tárgyi és pénzügyi feltételek az alkalmazás tapasztalatai figyelembevételével a későbbiekben biztosíthatók.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy az előterjesztést megtárgyalni és a Természeti értékek helyi védelméről szóló rendelet tervezetét minősített többséggel elfogadni szíveskedjen.

Hajdúböszörmény, 2019. december 17.

Kiss Attila
polgármester

HAJDÚBÖSZÖRMÉNY VÁROS ÖNKORMÁNYZATA KÉPVISELŐ- TESTÜLETÉNEK

.../2019. (.....) önkormányzati rendelete

Természeti értékek helyi védelméről

Hajdúböszörmény Város Önkormányzata az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés a) pontjában, a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13 § 11. pontjában biztosított feladatkörben, és a természeti értékek helyi védelmének biztosítása céljából a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény (Tvt.) 24 § (1) b) pontja; 36 § (1) bekezdései figyelembe vételével, valamint Hajdúböszörmény Város Önkormányzat Képviselő-testülete Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 20/2007. (IV. 26.) Önk. rendelet 52. § (5) a. pontjában biztosított véleményezési jogkörében eljáró Hajdúböszörmény Város Önkormányzata Képviselő-testületének Jogi, Ügyrendi és Összeférhetlenségi Bizottsága, Gazdasági, Fejlesztési és Környezetvédelmi Bizottsága, Pénzügyi Ellenőrző és Mezőgazdasági Bizottsága véleményének kikérésével az alábbi rendeletet alkotja:

Általános rendelkezések

1.§

- (1) A rendelet hatálya kiterjed Hajdúböszörmény Város közigazgatási területén minden olyan természeti értékre, melyet az Önkormányzat Képviselő-testülete botanikai, zoológiai, táji jelentősége miatt védendőnek minősít.
- (2) A rendelet hatálya kiterjed továbbá minden természetes és jogi személyre, gazdasági társaságokra, akiket a helyi védettség, mint ingatlan tulajdonosokat, kezelőket, használókat illetve a helyi védettségű területen tevékenységet folytatókat érint.

Fogalom meghatározások

2. §

Jelen rendeletben:

- a) védett természeti érték:* Hajdúböszörmény város Önkormányzat által e rendelet alapján védetté nyilvánított helyi jelentőségű természeti területek és természeti értékek.

b) *védőövezet*: a védett értékek közvetlen közelében található azon terület vagy területek, amelyen bekövetkező változások alapvetően és közvetlenül befolyásolhatják a védett érték állapotát.

c) *természetvédelmi kezelés*: a védett természeti érték felmérését, nyilvántartását, dokumentálását, megóvását, őrzését, fenntartását, bemutatását, helyreállítását célzó valamennyi tevékenység

d) *területi védelem*: Hajdúböszörmény Város közigazgatási területén valamely összefüggő természeti területre kiterjedő sajátos védelem gyűjtőfogalma.

e) *egyedi védelem*: a növények meghatározott csoportja vagy egy- egy értékes növény.

A helyi területi és egyedi védelem alá helyezés, illetve a védelem megszüntetésének általános rendje és feltételei

3. §

(1) Helyi védelem tárgyát képezi mindazon magasabb szintű védelemben nem részesülő természeti (területegység, növények együttese, egyedi növény, országos védelem alatt nem álló, védett vagy fokozottan védett állat és növényfaj egyede és élőhelye) érték, melyet az Önkormányzat Képviselő-testülete tájképi, környezeti értéke miatt védettnek, védelem alatt állónak minősített, illetve amelynek védelmét folyamatba helyezte.

(2) *A helyi területi védelem kiterjed:*

a.) aa) értékes utcai fasorokra, tájképi értékekre,

ab) az összefüggő több hektár kiterjedésű természetes, természetközeli élőhelyekre;

ac) a természetes társulásokkal rendelkező, helyi viszonylatban egyedülálló természeti értékekre, amelyek zárványként maradtak fenn a beépített környezetben, és védelmük más jogi eszközökkel nem megoldható;

ad) természeti emlékek, amelyek az egész város számára jelentőséggel bírnak;

ae) botanikai, zoológiai, geológiai gyűjtemények, gyűjteményes kertek, amelyek jelentős szerepet vállalnak a környezeti, természeti nevelésben egyedülálló természeti értékek védelmében.

A helyi területi védelem helyét, területének határait önkormányzati rendelettel megállapított, a helyi építési szabályzat mellékletét képező szabályozási terv tünteti fel.

(3) *A helyi egyedi védelem kiterjed:*

a) Zárványként beépített területen fennmaradt egyedülálló természeti értékek, botanikai zoológiai gyűjtemények, gyűjteményes kertekre.

A helyi egyedi védelem alá helyezés önkormányzati rendelettel történik.

4. §

(1) A védetté nyilvánításról, annak megszüntetéséről az önkormányzat Képviselő-testülete dönt.

(2) A védetté nyilvánítást vagy annak feloldását bárki kezdeményezheti

A természetvédelmi értékek tekintetében védetté nyilvánításhoz, feloldáshoz minden esetben ki kell kérni az illetékes nemzeti park igazgatóságának véleményét.

- (3) A védetté nyilvánításra vonatkozó javaslatnak tartalmaznia kell:
- a., a védelemre jogosult érték:
    - aa) megnevezését
    - ab) helyét (utca, házszám, helyrajzi szám)
    - ac) tulajdonosát (kezelőjét, használóját)
    - ad) a védelem indoklását
    - ae) fotóját
  - b., A védettségre irányuló javaslat alapját a természeti értékeket bemutató tanulmány és a kulturális örökségvédelmi hatástanulmány érték felmérése képezi, de megfelelő indokkal az értékelésben nem szereplő objektumra is javaslat tehető.
  - c., A védettségére irányuló javaslat érdemi elbírásához - szükség esetén - be kell szerezni a szakhatóságok előzetes véleményét, illetve szakértői vélemény is kérhető.
- (4) A védettségre irányuló javaslatot követően védelem alá helyezési eljárást, természeti értékek esetében pedig védetté nyilvánítási eljárást kell (1996.évi LIII. tv. 22. §) lefolytatni.
- a., Az eljárás megindításáról a Képviselő-testület határozattal dönt.
  - b., Az eljárás megindításáról tájékoztatni kell:
    - ba) a tulajdonost (kezelőt, használót),
    - bb) az állami és megyei főépítést,
    - bc) a Kulturális Örökségvédelmi Hivatalt,
    - bd) természeti, egyedi és területi védelem esetén a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóságot és a hajdú-Bihar megyei Kormányhivatal Debreceni Járási Hivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztályt
  - c., Az eljárás megindítását követően a b) pontban felsoroltak 30 napon belül írásban észrevételt tehetnek.
- (5) A védetté nyilvánítás a védetté nyilvánított természeti érték a tulajdonjogot kezelői, használói jogot nem érinti.
- (6) A védett értékről nyilvántartást (törzskönyvet) kell vezetni, melynek tartalmaznia kell:
- a) A védett érték megnevezését (növények, növények csoportja stb.),
  - b) helyét (utca házszám, helyrajzi szám),
  - c) tulajdonosát (kezelőjét, használóját),
  - d) a védelemre javaslatot tevő nevét,
  - e) a védelem indoklását,
  - f) a védett érték fotóját,
  - g) a védelmet elrendelő önkormányzati rendelet számát.
- (7) A védelem tényét az ingatlan nyilvántartásba be kell jegyeztetni, és erről az ingatlan tulajdonosokat értesíteni kell.
A védelem tényét a bejegyzés elmaradása vagy késedelme nem érinti.

5. §

- (1) Ha valamely védelemre tervezett terület jelentős károsodásának veszélye áll fenn akkor a 1996.évi LIII. tv. 27. §-a szerint kell eljárni.

A védett érték megjelölése

6. §

- (1) A védelem alatt álló területet vagy természeti értéket meg kell jelölni. A jelzés elhelyezéséről a megrongálódott vagy hiányzó táblák, jelölés javításáról, pótlásáról az Önkormányzat gondoskodik.
- (2) A védett természeti terület határainál a közlekedésre kijelölt utak mentén a védelmet jelölő táblákat kell elhelyezni, amelyek felirata: „Természetvédelmi terület – Hajdúböszörmény város Önkormányzata”.

A védett értékek megőrzésével, használatával kapcsolatos előírások

7. §

- (1) A védett értékek természetvédelmi kezeléséről a Hajdúböszörmény város Önkormányzata minden évben a saját költségvetése terhére gondoskodik. A város Környezetvédelmi Alapjából ezen tevékenységek ellátására külön részt különít el.
- (2) A védett értékek védelme érdekében, védőövezet kerül kijelölésre. A védőövezetek területén gondoskodni kell a meglévő növényzet megtartásáról, a gyommentesítési kötelezettség betartásáról.
- (5) Értékes utcai fasorok védelme:
Védett fasorból gépjármű behajtó miatt fát kivágni nem lehet, csak biológiai tönkremenetel esetén. Külön engedéllyel, annak hatóság által kijelölt helyen való pótlásról gondoskodni kell. Az ültetendő új fák átmérője együttesen nem lehet kevesebb területű, a kivágott fa átmérőjének területénél.
- (6) Az (5) bekezdésbe eső területekben a helyi építési szabályzat előírásait is alkalmazni kell.
- (7) Védett természeti területen a természetvédelmi hatóság engedélye szükséges: lovagláshoz, kiállítások és egyéb kulturális rendezvény megtartásához, filmforgatáshoz, táborozáshoz, a terület nem természetvédelmi célú igénybevételéhez.

8. §

- (1) Helyi egyedi természeti védelem alatt álló egyedekre, valamint növények csoportjára vonatkozóan a természetileg értékes fák, növénycsoportok kivágása, ritkítása csak biológiai pusztulás esetén engedélyezhető, hatóság által kijelölt helyen való pótlás feltételével, a biológiai aktivitás értékeinek fenntartása mellett.
- (2) Helyi területi természetvédelem alatt álló területek esetében
  - a) A helyileg védett természeti területen a jogszabályokban meghatározott előírások teljesítése érdekében a jegyző az érintetteket kötelezheti az eredeti állapot

helyreállítására, különösen a károsodott természeti érték és terület, továbbá a védett természeti érték és terület helyreállítására.

- b) A helyi védettségű természeti területen a jegyző korlátozhatja, felfüggesztheti vagy megtilthatja a védett természeti értéket és területet károsító vagy súlyosan veszélyeztető tevékenységet.
- c) A jogszabályokban meghatározott eljárások, korlátozások megszegőivel szemben a jegyző természetvédelmi bírságot szab ki a 33/1997. (II. 20.) Korm. rendelet alapján.
- d) A természetvédelmi bírság teljes összege Hajdúböszörmény Város Önkormányzat Képviselő-testületének az önkormányzati környezetvédelmi alap létrehozásáról szóló 27/2004.(IV.30.) Önk. rendeletének 2. § (1) bekezdésének b) pontja értelmében az önkormányzat környezetvédelmi alapjának bevételeit képezi.
- e) A természetvédelmi bírság nem mentesít a büntetőjogi, a szabálysértési, a kártérítési felelősség, valamint a tevékenység korlátozása, felfüggesztése, tiltása, továbbá a helyreállításra vonatkozó kötelezettség teljesítése alól.
- f) A védett természeti területekre kezelési tervet kell készíteni, melyet 10 évente felül kell vizsgálni.

Helyi védelemmel összefüggő önkormányzati feladatok végrehajtása

9. §

- (1) A helyi természetvédelem előkészítésével kapcsolatos munkák a jegyző által megbízott személy, elsősorban környezetvédelmi mérnök, feladatát képezik.
- (2) A helyi védettség alá tartozó terület, illetve egyedi védelem alá tartozó értékes fák (egyedik) növények csoportjának megőrzése, állagának védelme a terület tulajdonosának kötelessége. A megőrzéshez az Önkormányzat szakmai segítséget nyújt.

10. §

- (1) A helyi védettség alá tartozó természetvédelmi területen, természetvédelmi érdekből elrendelt mező és erdőgazdasági korlátozás, illetve tilalom esetén a tulajdonos tényleges kárát meg kell téríteni.
- (2) A tulajdonos, vagyonkezelő, használó köteles túrni a természetvédelmi hatóságnak, az igazgatóságnak, illetve a természetvédelmi kezelést ellátó szervnek a védett természeti érték, terület, valamint egyedi tájérték oltalma, tudományos megismerése, bemutatása érdekében végzett tevékenységét, így különösen a természetvédelmi érték vagy egyedi tájérték megközelítését, bemutatását, őrzését, állapotának ellenőrzését, és a hatósági tájékoztató, valamint eligazító táblák elhelyezését.
- (3) A tulajdonos, vagyonkezelő, használó köteles túrni, hogy a természetvédelmi hatóság, az igazgatóság, illetve a természetvédelmi kezelést ellátó szerv a természeti érték oltalma, tudományos megismerése érdekében ingatlanát időlegesen használja, arra használati jogot szerezzen, vagy tulajdonjogát egyébként korlátozza.
- (4) Az (1)-(2) bekezdésekben meghatározott tevékenységekkel okozott tényleges kárt meg kell téríteni.
- (5) A kártalanításra a költségvetésben fedezetet kell biztosítani.

- (6) A helyi jelentőségű védett természeti területen az illetékes Nemzeti Park Igazgatóságot követően Hajdúböszörmény Város Önkormányzatát elővásárlási jog illeti meg. Az elővásárlási jogot ingatlan nyilvántartásban be kell jegyeztetni, a bejegyzésről a jegyző gondoskodik.

Záró rendelkezések

11. §

A rendelet 2019. december 28-án lép hatályba.

Hajdúböszörmény 2019. december 19.

Kiss Attila
polgármester

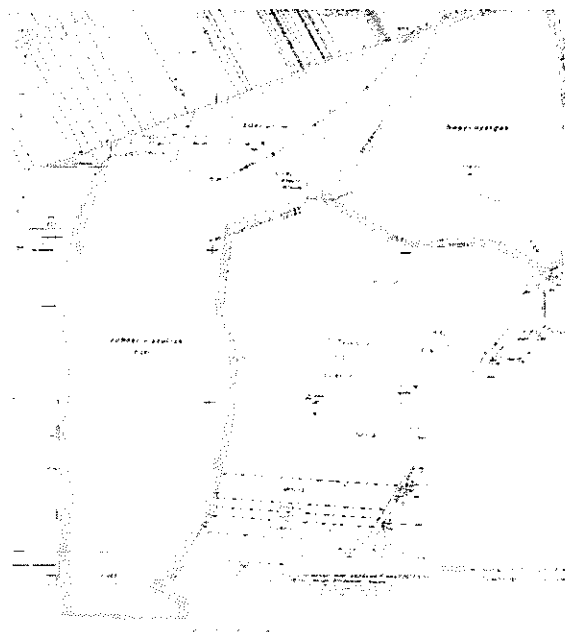
Koláné dr. Markó Judit
jegyző

1.számú melléklet a .... /2019.(.....) Önk. rendelethez

Partos rét és Nagy Nyerges természetvédelmi terület

1/a. számú melléklet a .... /2019. (.....) Önk. rendelethez

Partos rét és Nagy Nyerges természetvédelmi terület helyszínrajzi vázlata

1/b. számú melléklet a .... /2019. (.....) Önk. rendelethez

Partos rét és Nagy Nyerges természetvédelmi terület ingatlan-nyilvántartási adatai

Hrsz.	terület		Művelési ág
Hajdúböszörmény, Külföldi hrsz.: 01294	22 ha	1178 m ²	nádas
Hajdúböszörmény, Külföldi hrsz.: 01293	2 ha	7766m ²	töltés
Hajdúböszörmény, Külföldi hrsz.: 01282	1 ha	1621m ²	saját használatú út
Hajdúböszörmény, Külföldi hrsz.: 01283/4	ha	6464m ²	szántó
Hajdúböszörmény, Külföldi hrsz.: 01283/4	1 ha	761m ²	Gyep(rét)
Hajdúböszörmény, Külföldi hrsz.: 01283/5	1 ha	5500m ²	mocsár
Hajdúböszörmény, Külföldi hrsz.: 01283/6	5 ha	825m ²	gyep(rét)
Hajdúböszörmény, Külföldi hrsz.: 01292	6 ha	410m ²	szántó
Hajdúböszörmény, Külföldi hrsz.: 01286	37 ha	7808m ²	nádas és töltés
Hajdúböszörmény, Külföldi hrsz.: 01286	ha	6639m ²	gyep
Összesen			

Partos rét és Nagy Nyerges természetvédelmi terület védetté nyilvánításának céljai, a kezelési terv főbb szempontjai

- (1) A védetté nyilvánítás célja a területen található botanikai és zoológiai értékek védelme, hosszú távú fenntartásuk.
- (2) A kezelési terv főbb szempontjai a következők
- Állandó vízszint biztosítása
  - Önkormányzati kezelésbe vétel
  - Élőhely-rekonstrukció megkezdése
  - A legeltetés és a nádgazdálkodás előtérbe helyezése más gazdálkodási módokkal szemben.

Természetvédelmi stratégiák:

A terület (amennyiben lehetséges) aktív kezelést igényel, ami a nyílt vízfelületek biztosítása érdekében egy állandó a jelenleginél magasabb vízszintet igényel és a nád visszaszorítását.

A jelenleginél nagyobb nyílt vízfelület kialakulásával valószínűleg automatikusan visszatelepülnének a korábban itt fészkelő vöcsökfajok és szerkők, ezen kívül célszerű lehet műfészkek fészkelő helyek kihelyezése.

A terület szabadon látogatható és a költési időszak nyugalmanak a biztosítása sem igényel különösebb „intézkedést”, hiszen ez a terület adottságainál fogva nagyrészt biztosított

A terület a jó megközelíthetősége miatt érdemes kihasználni az általa nyújtott lehetőségeket, amik kiváló színteret adnak a környezeti nevelésnek

A terület szabadon kutatható a természetvédelmi szabályok betartásával.

A területen található legelőn a legeltetés fenntartása kívánatos, hisz így tarthatók fenn a jelenlegi állapotok. A nádvágás fenntartás a is célszerű a téli hónapokban (december, január), hiszen így lassítható, megakadályozható a nád további térhódítása.

A vízgazdálkodás terén a TIKÖVIZIG-el közösen ki kell dolgozni a vízmegtartás lehetőségét.

A terület kultúrtörténeti értékeket nem tartalmaz a táji értékek, pedig a fenti természetvédelmi kezeléssel együtt automatikusan megvalósulnak.

Lehetőség szerint meg kell valósítani az állandó vízszint biztosítását és az önkormányzati tulajdonba vételt. Az önkormányzati tulajdonba vétel után célszerű egy élőhely rekonstrukció megkezdése.

-A területen található legelőn a legeltetés fenntartása szükséges, ahol előnyben kell részesíteni az őshonos hazai állatfajtákat.

-A legelő fenntartása során kerülni kell a műtrágyák használatát, amit szerves trágyákkal kell felváltani. A területen bármilyen műtrágyát, vegyszert tárolni tilos.

-A gyepterületeket megboronálni, tárcsázni, beszántani, mechanikai úton roncsolni tilos.

-A területen a lúdtartás tilos, disznót tartani a területen csak szakhatósági hozzájárulással lehetséges

- Amennyiben a terület egészét, vagy egy részét kaszálással hasznosítanák a kaszálást az esetleges fészkelések függvényében június 15. után lehet megkezdeni.

-A kaszálással szemben előnyben kell részesíteni a legeltetést az egész területen.

-A nád legeltetését bolygatását költési időszakban kerülni kell.

-A nádvágás csak november 15. és február 15. között lehetséges.

-A nádaratás során le nem vágott területeket kell hagyni.

A területen a csekély vadászat miatt vadászati korlátozásra nincs szükség.

A területen vadgazdálkodási létesítmény létesítése pl.: szóró, magasles, stb csak szakhatósági hozzájárulással lehetséges.

A területen mesterséges vad tenyésztés, récenevelés nem lehetséges.

A területre bármilyen vadfajt betelepíteni csak szakhatósági hozzájárulással lehetséges.

A területen működő feltétlen vízelvezetést lehetőség szerint meg kell szüntetni.

Meg kell oldani a terület állandó tavaszi vízszintjének a biztosítását

A területen történő vízügyi beavatkozások végzése pl.: kotrás, műtárgyépítés, stb., csak szakhatósági hozzájárulással lehetségesek.

A kijelölt útvonalakon kívül gépjárművel a közlekedés tilos.

A területen az átmenő forgalom minimálisnak mondható ezért ennek korlátozására, szabályozására előreláthatólag nincs szükség.

A területen egy régi épület romjai találhatók, amely a jövőben felszámolandó, a területre építési engedélyt kiadni csak szakhatósági hozzájárulással lehet, de semmiféle épület nem kívánatos a területen.

A terület szabadon látogatható az írott és íratlan természetvédelmi és etikai szabályok betartásával.

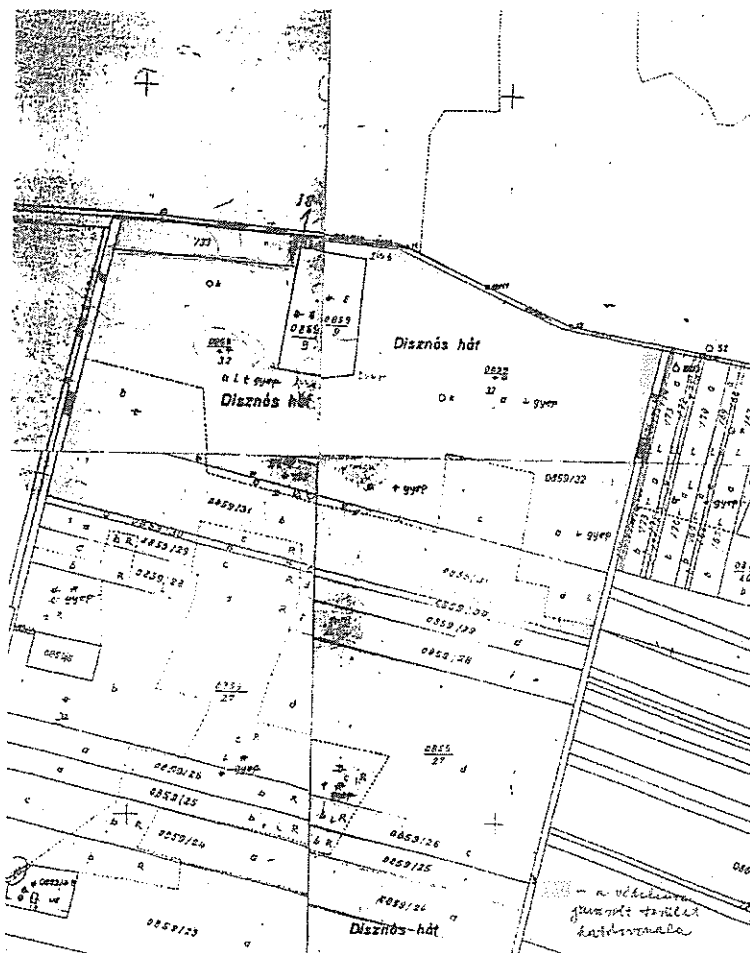
A területen sem ipari, sem bányászati tevékenység nem folyik és nem folytatható. A táji értékek megóvása automatikusan bekövetkezik a természetvédelmi kezelés betartásával, ezért külön kezelési előírás nem szükséges

2. számú melléklet a ...../2019. (.....) Önk. rendelethez

Disznós-háti gyep és erdő természetvédelmi terület

2/a. számú melléklet a ...../2019. (.....) Önk. rendelethez

Disznós-háti gyep és erdő természetvédelmi terület helyszínrajzi vázlata

2/b. számú melléklet a ...../2019. (.....) Önk. rendelethez

Disznós-háti gyep és erdő természetvédelmi terület ingatlan-nyilvántartási adatai

Hrsz.	terület	művelési ág
Hajdúböszörmény, Kültérület hrsz: 859/9	1 ha 886 m ²	erdő
Hajdúböszörmény, Kültérület hrsz: 859/31/a,c,d	ha 8362 m ²	Gyep (legelő)
Hajdúböszörmény, Kültérület hrsz: 859/31/b	3 ha 7468 m ²	szántó
Hajdúböszörmény, Kültérület hrsz: 859/32/a	1 ha 8941m ²	szántó

Hajdúböszörmény, 859/32/b	Külterület	hrszt: 12 ha	517 m ²	legelő
Hajdúböszörmény, 859/32/d	Külterület	hrszt: ha	2069m ²	Kivett, saját használatú út
Hajdúböszörmény, 859/33	Külterület	hrszt: ha	7102m ²	gyep
Összesen:		20 ha	5345 m ²	

2/c. számú melléklet a ..../2019. (.....) Önk. rendelethez

Disznós-háti gyep és erdő természetvédelmi terület védetté nyilvánításának céljai, a kezelési terv főbb szempontjai

(1) A védetté nyilvánítás célja a terület botanikai és zoológiai értékeinek megóvása. Sok védett, illetve fokozottan védett állat- és növényfaj figyelhető meg a területen, illetve az ősgyep olyan fajokat tartalmaz, amelyek a környező területekről eltűntek. A telepített kocsányos tölgyes erdő fiatal kora ellenére jelentős botanikai értékeket képvisel.

(2) A kezelési terv

Az erdő esetében:

- A terjedőben lévő adventív fa és cserjefajok visszaszorítása.
- Vaddisznók távol tartása a területtől.
- A védett orchidea állomány feltérképezése, további kutatása.
- Természetszerű erdőfelújítás (tölgymakk vetés, csemeteültetés, ápolás)
- Vegetációs időn kívüli erdőgazdasági munkák – Lehetőleg hóborítás idején
- Mesterséges fészekodú - telep kialakítása és fenntartása.

A gyep esetében:

- (Önkormányzati kezelésbe vétel)
- A terjedőben lévő gyomfajok terjedésének megakadályozása, visszaszorítása.
- A gypes terület határainak kijelölése a további beszántások megakadályozása.
- Kíméletes gyepgazdálkodást kell folytatni (Gyepkímélő kaszálás, műtrágyázás felülvetés megakadályozása)
- A kaszálások időpontjának a védett növények életciklusához igazítása (virágzás befejezése, magérés kivárása) egyeztetés természetvédelmi szakemberekkel.

A terület (amennyiben lehetséges) aktív kezelést igényel, ami a gyepgazdálkodás természetvédelmi szempontokhoz igazítását, valamint az adventív növényfajok visszaszorítását jelenti.

A terület szabadon látogatható és a költési időszak nyugalmanak a biztosítása sem igényel különösebb „intézkedést” hiszen ez a terület adottságainál fogva nagyrészt biztosított.

A területet a lakott területtől lévő jelentős távolsága miatt a bemutatásra nem igazán alkalmas, de ez elől nem kell elzárkózni.

A terület szabadon kutatható a természetvédelmi szabályok betartásával.

A területen jelenleg sem kaszálás, sem legeltetés nem folyik, de a gyep hasznosítását illetően a mérsékelt legeltetés, vagy az augusztusban megkezdett kaszálást kellene előnyben részesíteni.

Az erdő esetében az üzemtervben leírtakra kell figyelemmel lenni

A terület kultúrtörténeti értékeket nem tartalmaz a táji értékek, pedig a fenti természetvédelmi kezeléssel együtt automatikusan megvalósulnak.

- A gyepterületen kíméletes gyepgazdálkodást kell folytatni (Gyepkímélő kaszálás, műtrágyázás felülvetés megakadályozása).
  - A legelő fenntartása során kerülni kell a műtrágyák használatát, amit szerves trágyákkal kell felváltani. A területen bármilyen műtrágyát, vegyszert tárolni tilos.
  - A gyepterületeket megboronálni, tárcsázni, beszántani, mechanikai úton roncsolni tilos.
  - A területen a lúdtartás tilos, disznót tartani a területen csak szakhatósági hozzájárulással lehetséges
    - Amennyiben a terület egészét, vagy egy részét kaszálással hasznosítanák a kaszálást az esetleges fészkelések függvényében június 15. után lehet megkezdeni, de az itt található botanikai értékek miatt inkább az augusztusi kaszálást kell előnyben részesíteni.
  - A kaszálással szemben előnyben kell részesíteni a legeltetést az egész területen.
  - Az esetleges kaszálások során belülről kifelé kell haladni.
  - A terület égetése tilos, vagy csak szakhatósági hozzájárulással lehetséges.
    - Hosszútávon cél egy önfenntartó erdő létrehozása.
    - Az adventív fa és cserjefajokat vissza kell szorítani
- A területen vadászati korlátozásra nincs szükség.
- A területen vadgazdálkodási létesítmény pl.: szóró, magasles, stb csak szakhatósági hozzájárulással lehetséges létesíteni.
- A területen mesterséges vad tenyésztés nem lehetséges.
- A területre bármilyen vadfajt betelepíteni csak szakhatósági hozzájárulással lehetséges.
- A területen történő vízügyi beavatkozásokat pl.: kotrás, vízelvezető csatorna építése, műtárgy építés, stb., csak szakhatósági hozzájárulással lehetséges végezni
- A kijelölt útvonalakon kívül gépjárművel a közlekedés tilos.
- A területen az átmenő forgalom minimálisnak mondható ezért ennek korlátozására, szabályozására előreláthatólag nincs szükség.
- A területre építési engedélyt kiadni csak szakhatósági hozzájárulással lehet, de semmiféle épület nem kívánatos a területen.
- A terület szabadon látogatható az írott és íratlan természetvédelmi és etikai szabályok betartásával.
- A területen sem ipari, sem bányászati tevékenység nem folyik és nem folytatható.
- A területen település nem található ezért erre vonatkozó kezelési előírás nincs.
- A táji értékek megóvása automatikusan bekövetkezik a természetvédelmi kezelés betartásával, ezért külön kezelési előírás nem szükséges

3. számú melléklet a .... /2019. (.....) Önk. rendelethez

Hajdúböszörményi gyöngyvirágos-tölgyes erdőrésztetek (1981)

3.1. A védetté nyilvánított terület elnevezése: Hajdúböszörményi gyöngyvirágos tölgyes erdőrésztetek /rövidített elnevezése: Böszörményi tölgyesek/

3.2. A védelem indokolása: A Hajdúböszörményi gyöngyvirágos erdőrésztettel utolsó maradékai a térésg homoki kocsányos tölgyeseinek. Az állományalkotó fafaj: a kocsányos tölgyes, elegeesen sok idős akác is található. A cserjeszint gazdag és változatos. A lágyszárú növények között megtalálhatóak a területre jellemző természetes erdőtársulás kísérő növényei. A változatos növényvilág és gazdag énekes madárvilág természetes életközösségének megőrzése teszi indokolttá a terület védelmét.

3.3. A védetté nyilvánító jogszabály: A Hajdú-Bihar megyei Tanács 4/1981. (I.13.) VB. határozata

3.4. A természeti érték jellege: természetvédelmi terület

3.5. Elhelyezkedése, területe: A Hajdúböszörmény 086/14/a, 086/15,16 hrsz-ú erdőművelési ágú területen helyezkedik el. A terület erdőgazdasági üzemtervi jele: 35 D, 36 C. A terület kiterjedése: 1121,3583 ha

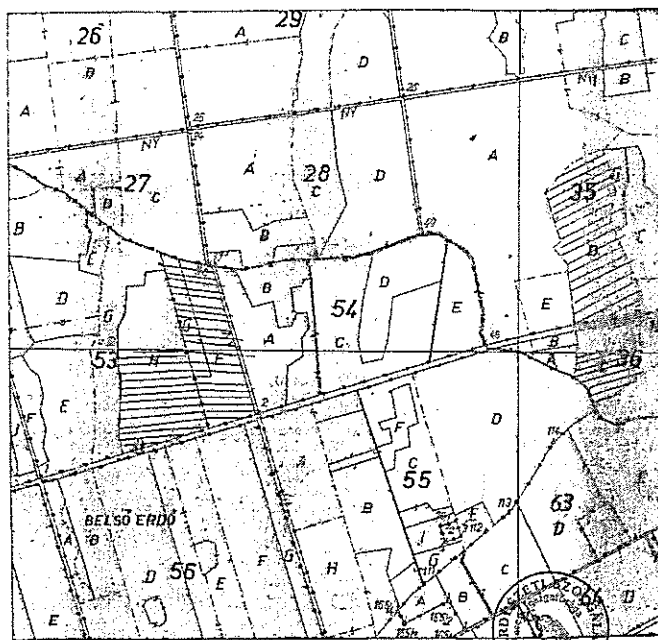
3.6. A határozatban előírt főbb kezelési irányelvek:

- Egészségügyi gyérítést kellő időben és óvatossággal kell végezni.
- Az erdőrészteteket a lehető leghosszabb ideig fenn kell tartani.
- A természetvédelmi jogszabályban foglalt tilalmak és korlátozások betartása.
- Tilos a védett területen a növényzet pusztítása, károsítása, a madárvilág háborgatása.
- A védett terület szabadon látogatható.
- A védett terület határán „Természetvédelmi terület” feliratú táblákat kell elhelyezni.

3/a. számú melléklet a .... /2019. (.....) Önk. rendelethez

Hajdúböszörményi gyöngyvirágos-tölgyes erdőrésztetek (1981)

Erdészeti térképkivonata

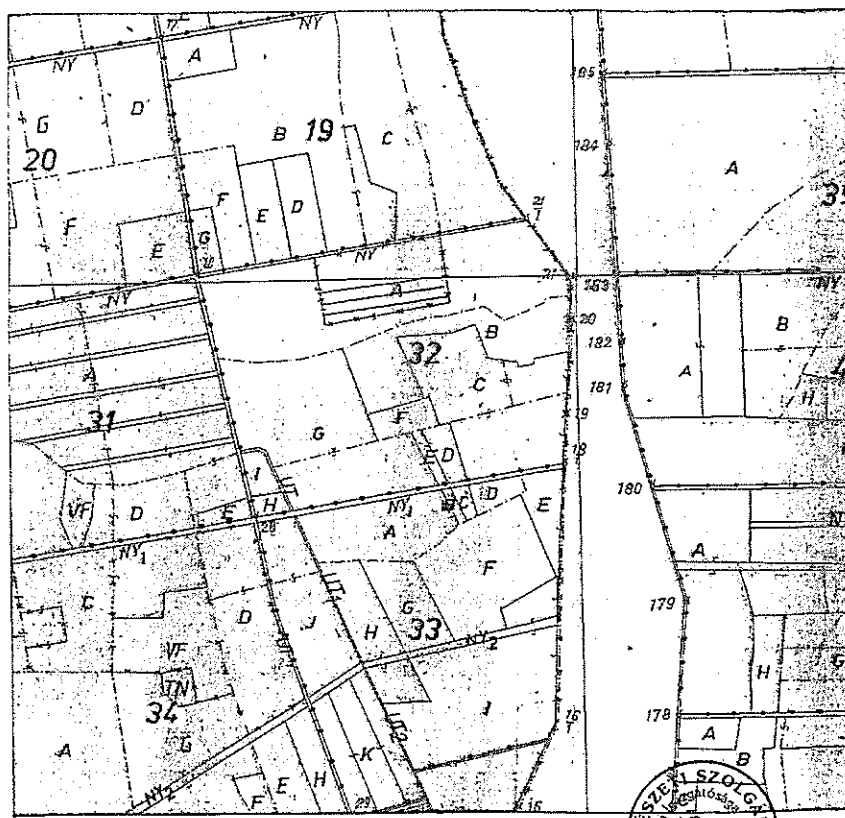

Hajdúböszörményi gyertyános tölgyes erdőrészlet (1986)

- 4.1. A védetté nyilvánított terület elnevezése: Hajdúböszörményi gyertyános tölgyes erdőrészlet /rövidített elnevezése: Böszörményi gyertyános tölgyes/
- 4.2. A védelem indokolása: A védetté nyilvánított területen a nyírségi pusztai és gyöngyvirágos tölgyesekre egykor oly jellemző, jelenleg fokozottan védett magyar nőszirm (Iris aphilla ssp. Hungarica/ telepei találhatóak. E ritka lágyszárú növény élőhelye védelmet érdemel. A védendő terület Hajdúböszörmény határában összefüggő erdőterület egy erdőrészletét képezi.
- 4.3. A védetté nyilvánító jogszabály: Hajdú-Bihar megyei Tanács 2/1986. (VI. 25.) Tr. számú tanácsrendelete
- 4.4. A természeti érték jellege: természetvédelmi terület
- 4.5. **Elhelyezkedése, területe: A Hajdúböszörmény város külterületén a 086/14/a,086/15,16 helyrajzi számú erdő művelési ágú területen helyezkedik el. A terület erdőgazdasági üzemtervi jele: 32A Kiterjedése:1121 ha 3583 m²**
- 4.6. A határozatban előírt főbb kezelési irányelvek:
- A védett területe állapotának rendszeres ellenőrzése, fenntartása.
  - A védett terület növénytanai értéket képvisel, szabadon látogatható.
  - A természetvédelmi jogszabályban foglalt előírások, tilalmak és korlátozások betartása.
  - A védett terület határán „Természetvédelmi terület” feliratú táblákat kell elhelyezni.

Hajdúböszörményi gyertyános tölgyes erdőrészlet (1986)

Erdészeti térképkivonata

Gyöngyvirágos-tölgyes helyi jelentőségű természetvédelmi terület (1996)

5.1. A védetté nyilvánított terület elnevezése: Gyöngyvirágos-tölgyes helyi jelentősége természetvédelmi terület /rövidített elnevezése: Gyöngyvirágos-tölgyes T.T./

5.2. A védelem indokolása: A védetté nyilvánítás célja, hogy a terület őrizze meg a Városi erdőn egykor jellemző gyöngyvirágos-tölgyes egy darabját; védje az élőhely-sziget növény- és állatvilágát, továbbá tegye lehetővé az értékek bemutatását.

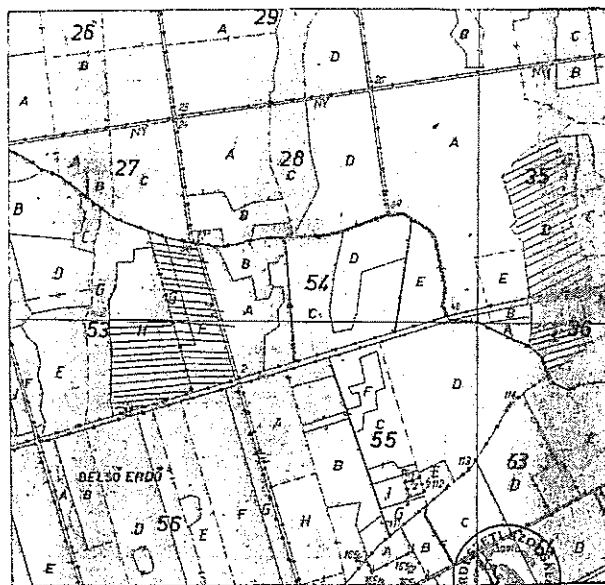
5.3. A védetté nyilvánító jogszabály: Hajdúböszörmény Város Önkormányzatának 3/1996. (I.25.) Önk. számú határozata

5.4. A természeti érték jellege: természetvédelmi terület

5.5. **Elhelyezkedése, területe: A külterület 087/27/a,c hrsz-on található erdőművelési ágú terület, erdőgazdasági üzemtervi jele: 53 H, 54 F,G, kiterjedése: 24,3473 ha**

5.6. A határozatban előírt főbb kezelési irányelvek:

- A védett területen nem szabad olyan tevékenységet folytatni, amely a terület növény- és állatvilágának létét veszélyezteti.
- A területen élő növények és állatok gyűjtéséhez, vegyszerek alkalmazásához, kutatáshoz a Polgármesteri Hivatal engedélyes szükséges.
- A védett területen lévő erdők kezelését az érvényes erdőtervi előírásoknak és az azt kiegészítő természetvédelmi irányelveknek megfelelően kell végezni.
- Fahasználati munkák csak fészkelési és vegetációs időn kívül folyhatnak a védett területen.
- A talaj védelmében a faanyag közelítése fagyott, lehetőleg hóval borított talajon történhet. Gépi közelítés tilos.
- A gyérítés során száraz elpusztult fákat a területen vissza kell hagyni. A kitermelt anyag csak védett területen kívül készíthető.
- Gyérítések során a honos kísérő fafajok (körte, szil) kímélendők, az akác visszaszorítandó.
- A védett terület határát „Természetvédelmi terület” feliratú táblákkal kell jelölni.

Tócóvölgy helyi jelentősége természetvédelmi terület (1996)

6.1. A védetté nyilvánított terület elnevezése: Tócióvölgy helyi jelentősége természetvédelmi terület /rövidített elnevezése: Tócióvölgy T.T./

6.2. A védelem indokolása: Mint geológiai, geográfiai határterület a Tócióvölgy és környéke növényföldrajzi határterületet is jelent, s mint minden átmeneti egység élőlény-földrajzi szempontból sajátos keveredést, mintegy a fent jelölt vidék flórájának és faunájának a gazdag mivoltát is jelenti. Flóratörténeti szempontból ez a terület volt forrásvidéke a jégkorszak utáni különböző periódusok és nem kevésbé a legutolsó napjainkig lehúzódó korszak flóraváltásának és beerdősödésének.

6.3. A védetté nyilvánító jogszabály: Hajdúböszörmény Város Önkormányzatának 3/1996. (I.25.) Önk. számú határozata

6.4. A természeti érték jellege: természetvédelmi terület

6.5. Elhelyezkedése, területe: A Hajdúböszörmény város külterületén a következő helyrajzi számokon helyezkedik el:

0211, 0214, 0215, 0218, 0208/11-21, 0208/22, 0210/4-8, 0213/6 0216/1-6, 0216/12-26, 0217/14, 0217/16

Kiterjedése: 244.584 m²

6.6. A határozatban előírt főbb kezelési irányelvek:

- A Tócióvölgy T.T. tájképet, növény- és állatvilág tenyészetét óvni kell minden olyan hatástól, mely fennmaradásukat veszélyezteti. Ezért a területen nem szabad olyan létesítményt elhelyezni vagy üzemeltetni, amely a táj jellegét, növény- és állatvilágát zavarja vagy veszélyezteti.
- Figyelmet kell fordítani a legelők, kaszálók, nedves laposok, facsoportok, magányos fák természetes viszonyainak fenntartására és jellegének megőrzésére.
- A kaszálók, rét védelme:
  - o A gyepeket továbbra is kaszálással, legeltetéssel kell hasznosítani, az élőhelynek megfelelően, az eredeti állapot megőrzésére törekvő szakszerű és ésszerű gazdálkodással.
  - o A gyepeket feltörni nem szabad.
  - o A gyepek tápanyag utánpótlásánál törekedni kell a műtrágya szerves trágyával való kiváltására.
  - o A gyepek természetes viszonyait befolyásoló eljárások alkalmazásához a Polgármesteri Hivatal hozzájárulását kell kérni.
- Tájrekonstrukció:
  - o Védőfásítás, védőcserjésítés a mezőgazdasági és a védett területek találkozásánál.
  - o A tájrekonstrukció csak fokozatosan történhet, melyhez a többletköltséget az önkormányzatnak kell biztosítani.
- Egyéb kezelési előírások:
  - o A védett terület határán „Természetvédelmi terület” feliratú táblákat kell elhelyezni.
  - o A területen dolgozók kötelesek a természet védelmét figyelemmel kísérni, s a tapasztalt zavarást, károsítást az I. fokú természetvédelmi hatóságnak bejelenteni.

Zeleméri középkori templomrom (1981)

7.1. A védetté nyilvánított terület elnevezése: Zeleméri középkori templomrom /rövidített elnevezése: Zelemér/

7.2. A védelem indokolása: A Zeleméri templomrom jelentős megyei műemlékünk, mely egy, a középkorban elpusztult falu egyedül fennmaradt emléke. A védelem célja a méltó műemléki környezet létrehozása és fenntartása.

7.3. A védetté nyilvánító jogszabály: A Hajdú-Bihar megyei Tanács a 4/1981 (I.13.) VB határozata

7.4. A természeti érték jellege: természetvédelmi terület

7.5. Elhelyezkedése, területe: A Hajdúböszörmény 0210/2 hrsz-ú kivett művelési ágú területen van. Kiterjedése: 3181 m²

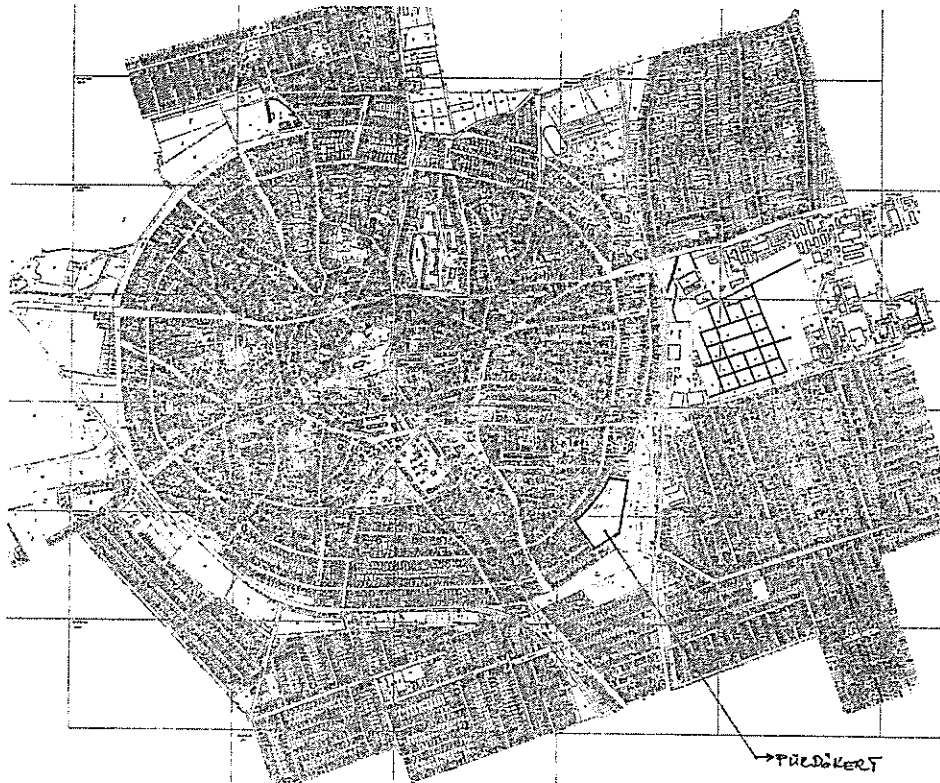
7.6. A határozatban előírt főbb kezelési irányelvek:

- A Tvt.-ben előírt előírások betartása
- A védett területet tisztán kell tartani.
- A természetvédelmi jogszabályban foglalt tilalmak és korlátozások betartása.
- Tilos a védett területen lévő felépítményt, valamint a növényzetet károsítani.
- A védett terület szabadon látogatható.
- A védett terület határán „Természetvédelmi terület” feliratú táblákat kell elhelyezni.

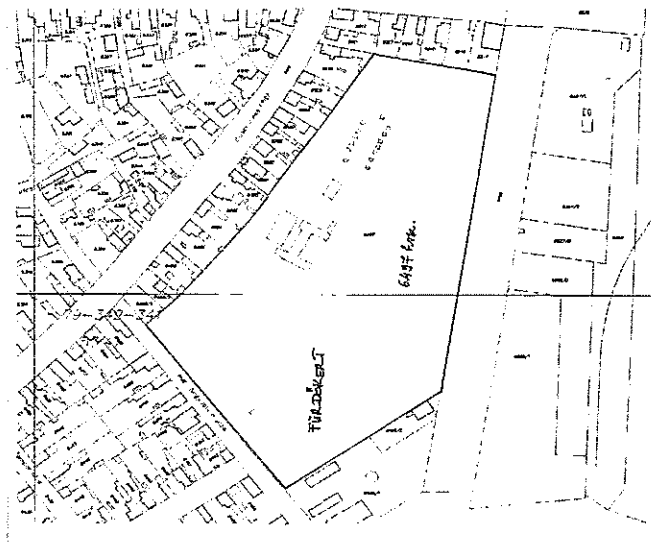
8. számú melléklet a ...../2019. (.....) Önk. rendelethez
Fürdőkert természetvédelmi terület

8/a. melléklet a ...../2019. (.....) Önk. rendelethez

Fürdőkert természetvédelmi terület helyszínrajzi vázlata

A Fürdőkert városon belüli elhelyezkedése

Térkép kivonat a Fürdőkertről és környékéről

8.1. A védetté nyilvánított terület elnevezése: Fürdőkerti Park /rövidített elnevezése: Fürdőkert/

8.2. A védetté nyilvánító jogszabály: Hajdúböszörmény Város Önkormányzat Képviselő-testületének 3/2015. (I.29.) önkormányzati rendelete „az épített és természeti értékek helyi védelméről” szóló 42/2007. (XII.07.) Önk. rendelet módosításáról

8.3. A földrészlet helyrajzi száma, a terület jellege, kiterjedése: Hajdúböszörmény, 6497 hrsz. (Vásár tér 3.) Területe: 4.4755 m². Művelési ága: kivett táborhely

Tulajdonos: Hajdúböszörmény Város Önkormányzata, 4220 Hajdúböszörmény, Bocskai tér 1. Kezelője: Szabadhajdú Nonprofit Kft., 4220 Hajdúböszörmény, Bocskai tér 4.

A Fürdőkerti Ifjúsági Szabadidőközpont 2006-ig megyei és országos szinten is elismert táborozási hely volt. Jelenleg a területen folyamatban van egy 54 férőhelyes, C kategóriás ifjúsági szálláshely kialakítása, egy több mint 150 fő ellátására alkalmas vendéglátóegységgel, sportolásra és szabadidő eltöltésére megfelelő térrel és berendezésekkel. A területen található egy 2011-ben átadott „Palinta” elnevezésű játszótér, mely kerítéssel körülhatárolt.

8.4. A védetté nyilvánítás indoka: A parkban található növény- és állatvilág jelentős természeti értéket képviselnek. A területen számos őshonos növényegyed található, melyek közül több mérete, kora, történeti jelentősége is kiemelkedő. Az értékes madárvilág és kételtű fauna helyi civilek folyamatos megfigyelésének tárgya, számos akció zajlott a madarak élőhelyének fenntartása és a madarak folyamatos élelmének biztosítása érdekében. A terület fenntartásával, fejlesztésével a város lakói és turisták számára is kikapcsolódást, pihenést biztosító terület növény- és állatvilágát védjük.

8.5. A védetté nyilvánítás célja: A park jellegű terület városképileg jelentős zöldterületének megőrzése, állapotának javítása, mely összhangban áll a terület fejlesztési elképzeléseivel.

A védetté nyilvánítás célja, hogy a meglévő élővilág életfeltételeit és fejlesztését úgy biztosítsa, hogy a Park minél szélesebb közönség számára nyújthasson szórakozási és pihenési funkciót. A szabadban történő felüdülés, valamint ismeret- és élményszerzés feltételeinek biztosítása fontos szempont, ezért a területet nem kívánjuk elzárni az érdeklődők elől, azonban törekedni kell a természeti feltételek megfelelő biztosítására. A terület tudományos kutatások, óvodai-iskolai környezetismereti és természetvédelmi oktatások helyszínékként is biztosított lesz, melyhez a Fürdőkert épületeiben lehetőség szerint biztosítani kell legalább egy oktatási célú helyiséget.

8.6. A védetté nyilvánítással életbe lépő korlátozások: a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény (továbbiakban: Tvt.) a védett területekre vonatkozó szabályokat a 31-47. §-ban tartalmazza. Ezek közül a legfontosabbak:

- Védett természeti területen erdőtelepítés kizárólag őshonos fafajokkal, természetkímélő módon és a termőhely típusra jellemző elegyarányoknak megfelelően végezhető.

- Védett természeti területen lévő erdőben a fakitermelést vegetációs időszak alatt csak, természetvédelmi kezelési, növény-egészségügyi, erdővédelmi okból vagy havária helyzetben, a természetvédelmi hatóság engedélyével lehet végezni.

A Tvt. 38. § (1) bekezdés tartalmazza a védett természeti területen a természetvédelmi hatóság engedélyéhez különösen kötött tevékenységeket, mely közül **az alábbi pontok tekintetében nem szükséges természetvédelmi hatósági engedély beszerzése**, elég a terület üzemeltetőjének a hozzájárulása:

- kutatás, gyűjtés, kísérlet végzéséhez
- a gyepek felújításához, felülvetéséhez, öntözéséhez, legeltetéshez, kaszáláshoz;
- horgászathoz;

- közösségi és tömegsportesemények rendezéséhez, sportversenyhez, technikai jellegű sporttevékenység folytatásához.

8/c. melléklet a ...../2019. (.....) Önk. rendelethez

Fürdőkert természetvédelmi terület természetvédelmi kezelési terve

1. Természetvédelmi célkitűzések

- 1.1. A terület természeti és táji értékeinek megőrzése.
- 1.2. A park városképi szempontból értékes fáinak, valamint madár és kétéltű faunájának megőrzése, fenntartása és fejlesztése.
- 1.3. Az élővilág életfeltételeinek biztosítása, különös tekintettel a területen található fás szárúakra és állatfajokra.
- 1.4. A meglévő élővilág életfeltételeit és fejlesztését úgy kell biztosítani, hogy a Park minél szélesebb közönség számára nyújthasson szórakozási és pihenési funkciót. A szabadban történő felüdülés, valamint ismeret- és élményszerzés feltételeinek biztosítása fontos szempont, ezért a területet nem kívánjuk elzárni az érdeklődők elől.
- 1.5. A területet tudományos kutatások, óvodai-iskolai környezetismereti és természetvédelmi oktatások helyszínéként lehetőség szerint biztosítani kell.

2. Természetvédelmi stratégiák

- 2.1. A területen található park jellegének, térszerkezetének, a terület élővilága fajösszetételének megőrzése és fejlesztése.
- 2.2. A park őshonos vagy exóta fajokkal telepített részei ökológiai állapotának megőrzése, a természetes felújulás és telepítés feltételeinek biztosításával annak javítása.
- 2.3. A park gyűjtemény jellegének fejlesztése.
- 2.4. A fészkelő, valamint vonuló és telelő madárvilág – különös tekintettel az énekesmadarakra – életfeltételeinek megőrzése és fejlesztése (pl. madárvédelmi berendezések kihelyezése, madárvédelmi tanösvény kialakítása).
- 2.5. A park területén a kétéltűek szaporodó helyének megőrzése és fejlesztése, ivási időszakban aktív természetvédelmi kezeléssel.
- 2.6. Agresszíven terjeszkedő fajok [a zöld juhar (*Acer negundo*), bálványfa (*Ailanthus altissima*)] visszaszorítása aktív természetvédelmi kezeléssel.
- 2.7. A terület hasznosítási módjának (park) fenntartása.

3. Természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

- 3.1. Élőhelyek kezelése, fenntartása
  - a) A park területén az elpusztult és kivágott faegyedek helyén és egyéb ültetésre alkalmas helyeken a térségre jellemző őshonos fafajok változatait kell telepíteni.
  - b) A biológiai korhatárt elérő gombásodó, száradó, beteg és balesetveszélyes faegyedek eltávolítását lehetőség szerint a vegetációs időszakon kívül kell elvégezni.
  - c) A park területén az idős, sérült vagy beteg, gombakárosított faegyedek károsodott részeit el kell távolítani. El kell végezni a száraz, korhadó és balesetveszélyes ágak levágását, sebkezelését, ápolását.

- d) A fás területek kezelésével kapcsolatos munkálatok kizárólag szeptember 1. és október 31. között végezhetők.
- e) Erdészeti lombkárosítók elleni vegyszeres védekezés (ideértve a szelektív szerek alkalmazását is) kizárólag a park különös jelentőségű dendrológiai értékei nagymértékű károsodásának vagy pusztulásának megelőzése céljából végezhető.

3.2. Kutatás, vizsgálatok

A területen végzett kutatáshoz a vagyonkezelői hozzájárulás beszerzése elegendő. A kutatás eredményéről a tulajdonos önkormányzatot is tájékoztatni kell.

3.3. Terület és földhasználat

- a) A terület jellegének, a területhasználat módjának megváltoztatása - ideértve nyomvonalas létesítmények építését vagy egyéb beépítést is - ha a tervezett tevékenység jogszabályból adódóan nem engedélyköteles, az 1. pontban meghatározott természetvédelmi célkitűzésekkel összhangban, a tulajdonos, valamint a természetvédelmi kezelő által meghatározott feltételek szerint lehetséges (a feltételek meghatározásakor figyelembe véve a nyomvonalas létesítmények építésére vonatkozó jogszabályi előírásokat is).
- b) A területen tilos hulladék és egyéb szennyező anyag elhelyezése.
- c) Növényzet irtása, gyérítése csak az 1. pontban meghatározott természetvédelmi célkitűzésekkel összhangban folytatható a területen.

4. *A természeti értékek bemutatása*

4.1. Természetvédelmi szemléletformálás

- a) A területnek otthont adó ifjúsági szabadidőközpont jellegéből adódóan törekedni kell a park területén a természetvédelmi szemléletformálást elősegítő, megvalósító tevékenységek, fejlesztések megvalósítására.
- b) A parkban kihelyezésre kerülő madárvédelmi berendezéseknek, fejlesztéseknek a nevelési feladatok megvalósítását is szolgálniuk kell lehetőség szerint.